

Unionin tuomioistuin/tuomareiden ja julkisasiamiehen nimittäminen

Kokous

Jäsenvaltioiden hallitusten välinen konferenssi 8.11.2023

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Hallitusten välisessä konferenssissa on tarkoitus päättää kahden tuomarin (Kypros ja Tšekki) ja yhden julkisasiamiehen (Italia) nimittämisestä unionin tuomioistuimeen toimikaudeksi, joka päättyy 6.10.2030. Kyproksen ja Tšekin ehdokkaat ovat unionin tuomioistuimen nykyisiä tuomareita ja Italian ehdokas toimii parhaillaan julkisasiamiehenä. Kaikkien ehdokkaiden toimikautta ehdotetaan jatkettavan uudelle toimikaudelle.

Suomen kanta

Suomi voi hyväksyä ehdokkaiden Constantinos Lycourgos (Kypros) ja Jan Passer (Tšekki) nimittämisen unionin tuomioistuimen tuomareiksi sekä ehdokkaan Giovanni Pitzarella (Italia) nimittämisen unionin tuomioistuimen julkisasiamieheksi.

Ehdokkaiden soveltuvuutta arvioiva ns. SEUT 255 artiklan mukainen komitea on antanut ehdokkaista myönteisen lausunnon.

Pääasiallinen sisältö

Euroopan unionin tuomioistuin muodostuu kahdesta tuomioistuimesta: unionin tuomioistuimesta ja unionin yleisestä tuomioistuimesta. Unionin tuomioistuin käsittelee jäsenvaltioiden kansallisten tuomioistuinten tekemiä ennakkoratkaisupyyntöjä ja unionin toimielinten ja jäsenvaltioiden nostamia erityyppisiä kanteita. Lisäksi unionin tuomioistuimelta voi hakea muutosta unionin yleisen tuomioistuimen antamiin ratkaisuihin oikeuskysymysten osalta.

Unionin tuomioistuimessa on yksi tuomari kustakin jäsenvaltiosta. Lisäksi tuomioistuimessa toimii yksitoista julkisasiamiestä. Julkisasiamiesten tehtävänä on täysin puolueettomina ja riippumattomina esittää ratkaisuehdotuksia tuomioistuimen käsiteltävinä olevissa asioissa. Ratkaisuehdotus on julkisasiamiehen itsenäinen kannanotto EU-oikeuden oikeasta tulkinnasta. Se ei sido unionin tuomioistuinta sen laatiessa tuomiota. Tuomioistuin voi päättää, että asia ratkaistaan ilman julkisasiamiehen ratkaisuehdotusta, jos se katsoo, ettei asiassa tule esiin uutta oikeuskysymystä.

Jäsenvaltioiden välillä on sovittu, että Espanjalla, Italialla, Ranskalla, Saksalla ja Puolalla on pysyvä julkisasiamies. Muiden jäsenvaltioiden julkisasiamiesten osalta käytössä on vuorottelujärjestelmä.

Unionin tuomioistuimen tuomarit ja julkisasiamiehet valitaan henkilöistä, joiden riippumattomuus on kiistaton. Heidän on täytettävä kotimaassaan korkeimpien tuomarin virkojen kelpoisuusvaatimukset tai oltava tunnetusti päteviä lainoppineita.

Unionin tuomioistuimen tuomarit ja julkisasiamiehet nimitetään jäsenvaltioiden hallitusten yhteisellä sopimuksella kuudeksi vuodeksi kerrallaan. Osa tuomareista ja julkisasiamiehistä vaihtuu joka kolmas vuosi tuomioistuimen perussäännössä määrättyin edellytyksin. Tuomari, jonka toimikausi päättyy, voidaan nimittää uudeksi toimikaudeksi. Sama koskee niistä jäsenvaltiosta nimitettyjä julkisasiamiehiä, joilla on pysyvä julkisasiamiehen paikka.

Ns. SEUT 255 artiklan mukainen komitea antaa lausunnon ehdolla olevien henkilöiden soveltuvuudesta tehtävään ennen kuin jäsenvaltioiden hallitukset päättävät nimityksistä yhteisellä sopimuksella. Ehdokkaat ovat saaneet komitealta myönteisen lausunnon.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Unionin tuomioistuimen tuomarit ja julkisasiamiehet nimitetään jäsenvaltioiden hallitusten yhteisellä sopimuksella kuudeksi vuodeksi kerrallaan (SEU 19 ja SEUT 253 artikla). Tätä ennen kuullaan SEUT 255 artiklassa tarkoitettua komiteaa.

Osa tuomareista kummassakin tuomioistuimessa vaihtuu joka kolmas vuosi (SEUT 253 ja 281 artikla sekä perussopimukseen liitetyn pöytäkirjan N:o 3, ”Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännöstä”, 9 artikla).

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU:n tuomarinimitysasiasiat kuuluvat valtioneuvoston kanslian toimivaltaan ja valtioneuvoston kansliassa pääministerin päätettäviin asioihin. Suomen kannasta on tarkoitus sopia EU-ministerivaliokunnan kirjallisessa menettelyssä 6.–7.11.2023.

Eduskuntakäsittely

-

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

12950/23 JUR 525 INST 334 COUR 21 (jäsenvaltioiden hallitusten edustajien konferenssin koolle kutsuminen)
13206/23 JUR 542 INST 353 COUR 24 (Tšekin tuomariehdokkaan ansioluettelo)
13205/23 JUR 541 INST 352 COUR 23 (Kyproksen tuomariehdokkaan ansioluettelo)
13129/23 JUR 530 INST 346 COUR 22 (Italian julkisasiamiesehdokkaan ansioluettelo)
13301/23 JUR 550 INST 356 COUR 25 (Unionin tuomioistuimen nimityksiä koskevien jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöksen hyväksyminen)

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VNEUS, Hanna Oraheimo, hanna.oraheimo@gov.fi, puhelin 0295 161096
VNEUS, Liisa Reunanen, liisa.reunanen@gov.fi, puhelin 0295 160424
UM, Henriikka Leppo, henriikka.leppo@gov.fi, puhelin 0295 351046
OM, Tia Möller, tia.moller@gov.fi, puhelin 0295 150105

VAHVA-tunnus

EU/353/2023

Liitteet Napsauta tähän ja kirjoita liitteet**Viite** Napsauta tähän ja kirjoita viite